Amistats xineses

Per PepMaria el dt., 02/05/2017 - 09:00

Ara que creixen les relacions entre Occident i la Xina, pot ser interessant tenir notícia d'un dels precursors d'aquestes relacions. El missioner jesuïta Matteo Ricci (1552-16010) va connectar amb un cert èxit l'Europa renaixentista amb la Xina del final de la dinastia Ming: de fet, fou el primer europeu a accedir a la ciutat imperial prohibida de Pequín. El 1595 va publicar "Sobre l'amistat. Cent màximes per a un príncep xinès", que va difondre's tant entre els xinesos cultes com entre els missioners cristians: tal vegada perquè introduïa la saviesa occidental en els debats xinesos sobre l'amistat.Un d'aquests debats versava sobre el "wulun" – o les cinc relacions humanes bàsiques segons el confucianisme: pare-fill, germà gran-germà petit, sobirà-súbdit, espòs-esposa i l'amistat. A l'època, els jesuïtes missioners occidentals eren criticats pels xinesos perquè no complien cap de les quatre primeres relacions: abandonaven pare, germans i sobirà a Europa per marxar a les missions, i a més no es casaven. D'ací els equilibris que Ricci ha de guardar en caracteritzar l'amistat com a relació (l'única no jeràrquica en aquell context) que pot afectar les altres quatre.
Les màximes de Ricci dibuixen l'amistat en base a diverses característiques

1. La intimitat: "Els amics són més íntims que els germans, perquè els amics s'anomenen entre ells "germans", mentre que només els millors germans es converteixen en amics" (màxima 36). "Si un té molts amics íntims, aleshores no té amics íntims" (40).
2. La sinceritat: "Algú que en l'hora de la meva glòria només ve a veure'm si el convido, i que en l'hora de la meva tribulació ve a veure'm fins i tot sense ser convidat: aquest és un amic" (64).
3. La solidaritat: "Un amic és la riquesa del pobre, la força del feble i la medecina del malalt" (95).
4. El reforçament mutu de la virtut: "Si tolerem els vicis d'un amic, aleshores aquests vicis passen a ser nostres" (33). "Un home va demanar a un amic que fes quelcom d'injust, però quan l'amic s'hi va negar, li va dir: Si no fas això que et demano, quina classe d'amic ets? L'altre replicà: Si em demanes que faci quelcom d'injust, quina classe d'amic ets tu?" (96).
5. La importància d'escoltar els enemics: "En aquests temps, en què els amics estan muts i els ensabonadors s'han tornat eloqüents, només conservant els meus enemics puc escoltar paraules sinceres" (38). "Un regal d'un enemic val menys que una bastonada d'un amic" (78).
6. La felicitat interna: "Quan els amics vulgars es reuneixen, llur alegria externa és més gran que llur felicitat interna; i quan se separen, tenen una persistent sensació de malestar. Quan els amics virtuosos es reuneixen, llur felicitat interna és més gran que llur alegria externa; i, després que han marxat, no hi ha sentiment de pena" (54).

Deu ser difícil fer amics dels de veritat. Més perquè afecta les altres relacions humanes: " Les inestabilitats de la meva vida posen a prova i revelen l'estabilitat d'una amistat" (26). Val la pena provar-ho?
.....
"Que cadascú se salvi per si mateix i no es rebaixi per sota de sí. Perquè en veritat un mateix és el seu propi amic i també el seu propi enemic". (*Bhagavad Gita* VI, 5).
"Aquest és el meu manament: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Ningú no té un amor més gran que el qui dóna la vida pels seus amics. Vosaltres sou els meus amics si feu el que jo us mano. Ja no us dic servents, perquè el servent no sap què fa el seu amo. A vosaltres us he dit amics perquè us he fet conèixer tot allò que he sentit del meu Pare." (*Evangeli segons Joan* 15, 12-15)
.....
· Quins són els meus amics de veritat? Com afecten aquestes amistats les meves altres relacions humanes bàsiques?
· En quines situacions quotidianes puc reconèixer conductes exemplificades per les màximes de Matteo Ricci?
· En quines situacions sóc amic meu, i en quines sóc el meu propi enemic?